

Verkiezing 'Ambtenaar van het Jaar'

ZIJN WATER- SCHAPPERS MEER BETROKKEN EN BEVLOGEN?

TEKST BARBARA SCHILPEROORT
BEELD ISTOCKPHOTO E.A.

'Ambities,
deskundigheid,
bevlogenheid zijn
sleutelwoorden'

Eveline de Kruijk

In 2019 was bijna één op de tien kandidaten voor de titel 'Ambtenaar van het Jaar' een waterschapper. Toeval? Of onderscheiden ze zich als het gaat om ambities, deskundigheid, bevlogenheid?

Volgens juryvoorzitter Eveline de Kruijk, secretaris-directeur van waterschap Drents Overijsselse Delta, is het toeval dat er op de lijst met 100 genomineerde ambtenaren veel waterschappers stonden. Maar Peter van Duijnhoven, die op de 9e plaats eindigde en daarmee de best geklasseerde waterschapper werd, ziet vooral bij zijn collega's in de buitendienst 'een bijzondere passie'. En juist dat is iets waar de jury speciaal op lette. Sinds 2010 vindt de jaarlijkse verkiezing van de 'beste ambtenaar' plaats. Organisator is het netwerkplatform Publiek Denken waarin onder meer diverse overheidsorganisaties participeren. Zoals op de website staat te lezen, wil men de aandacht vestigen op ambtenaren die een 'excellente prestatie' leveren. Wie zijn de succesvolle sleutelfiguren bij de overheid? En wat maakt hen tot een voorbeeld voor anderen? "Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen rijksoverheid en decentrale overheden: gemeenten, provincies en waterschappen. En tussen management, beleid en uitvoerende, ondersteunende functies. Alle 9 juryleden zijn ook uit die categorieën afkomstig", licht De Kruijk toe. "Ambities, deskundigheid, bevlogenheid zijn sleutelwoorden. Als jury letten we er vooral op of iemand

een sterke persoonlijke drive heeft, goed verbindingen kan leggen met verschillende partijen, erg enthousiast is over het eigen vak en ook werkelijk stáát waarvoor hij of zij staat."

Iedereen kon via de website van Publiek Denken kandidaten aandragen. De organisatie selecteerde daaruit een lijst met 100 kandidaten waarop publiek en collega's vervolgens hun stem konden uitbrengen. Dat is maar liefst 14 duizend keer gedaan. Na het tellen van de stemmen ontstond een top 12 waaruit de jury de beste drie moest selecteren.

De Kruijk: "Dat deden wij aan de hand van zelfgemaakte filmpjes waarin de kandidaten zich presenteerden, hun cv's, de aanbevelingen die anderen over hen deden. En omdat we iedereen graag persoonlijk wilden leren kennen, organiseerden we voor de eerste keer ook speeddates. Ik was zo enthousiast over ieders kwaliteiten dat ik ze allemaal wel in mijn eigen organisatie had willen aannemen!"

Ze vindt het puur toeval dat de top 100 zoveel waterschappers telde. En dat heeft helemaal niets te maken met het feit dat zij juryvoorzitter was. "Als voorzitter leid je vooral het proces. Alhoewel elk jurylid natuurlijk wel kijkt met een persoonlijke blik. Maar ik zie wel in toenemende mate belangstelling >

‘Ik zie wel in toenemende mate belangstelling voor wat waterschappen doen’

voor wat waterschappen doen. Met de klimaatveranderingen neemt het belang van ons werk ook toe.” Ze participeerde in totaal drie keer in de jury, twee keer als lid, een keer als voorzitter. Volgens de regels is haar jurywerk daarmee voorbij. Lachend: “Nu kan ik gaan lobbyen om een waterschapper in de hoogste regionen te krijgen!”

Banketbakkerij

Peter van Duijnhoven is vakspecialist regio-beheer Waterschap Limburg, een aantal jaren geleden ontstaan uit een fusie tussen de waterschappen Peel en Maasvallei en Roer en Overmaas. Sinds kort heet zijn functie senior inspecteur watersysteem ofwel ‘areaal beheer’. “Een nieuwe benaming, die nog voortvloeit uit het hele fusieproces. Maar m’n werk is hetzelfde gebleven.”

Hij is geboren boven de banketbakkerij van zijn ouders in Helmond en was eigenlijk voorbestemd om óók banketbakker te worden. “Maar ik droomde er altijd van om iets in de natuur te gaan doen. Ik werd vrijwilliger bij het IVN, las boeken. Ja, ik ben in feite een autodidact. Een vriend van mij zit in het maatschappelijk werk. Hij leerde mij dat – als je je doel wil bereiken – je steeds kleine stapjes moet zetten. Ik ging vissen, kocht een boot, haalde mijn jachtdiploma. Via een uitzendbureau kon ik bij het waterschap aan het werk – als muskusratbestrijder. Tijdens het jagen schiet ik meestal expres mis omdat ik er helemaal niet van houd om dieren dood te maken. En die bijvangst in de rattenklemmen – denk aan eenden – stond me steeds meer tegen. Ik wilde juist natuurbeschérmer worden!”

Bij het Waterschap kreeg hij alle kansen om zich verder te ontwikkelen. Na de nodige cursussen kon hij in deze functie aan het werk. Een collega die zelf al eerder was genomineerd, heeft op zijn beurt hem voorgedragen en gelobbyd om op hem te stemmen.

Anders?

Zijn waterschapsambtenaren anders dan

andere ambtenaren? “Lastig te zeggen. Toen ik nog in de banketbakkerij werkte, keek ik ’s morgens voordat de winkel openging altijd rond. Al die taarten, taartjes, vlaaien en koekjes zagen er prachtig uit, roken heerlijk. Dat maakte me trots, ik had iets gemaakt! In feite doen we dat hier ook. We richten een natuurgebied in, beheren het, houden in de gaten wat er gebeurt, grijpen zo nodig in. Die gedrevenheid, die passie, om de wereld en de natuur mooier te maken, zie je vooral bij de buitenmensen.”

En dus ook bij hemzelf. “Maar in mijn gedrevenheid om natuur en water te beschermen, houd ik ook altijd rekening met belangen van mensen die hier anders in staan. Tijdens een cursus ‘systemisch werken’ leerde ik hoe je erachter kunt komen waaróm mensen iets doen. Dat helpt bijvoorbeeld enorm tijdens bewonersavonden. Een stadsbewoner op driehoog kijkt heel anders naar plannen voor de herinrichting van een beek dan een agrariër die in dat gebied zijn boerderij heeft staan. Dagelijks krijgen we vele meldingen binnen. Een oudere mijnheer wilde bijvoorbeeld dat we distels en brandnetels in een strook land weghalen, omdat die uitzaaien in zijn naastgelegen moestuin. Dan leg ik uit dat dat heel nuttige planten zijn voor de biodiversiteit. En dat daar vlinders en bijen op afkomen die helpen bij de bestuiving van zijn gewassen.

Een ander klaagde over de bever die aan zijn boom knaagt. Dan vertel ik dat bevers een beschermde diersoort zijn. Dat hij een hek om zijn tuin kan plaatsen en gaas om zijn boom kan aanbrengen. Aan boeren die mopperen dat hun land te nat is en vinden dat wij daarom de grondwaterstand moeten verlagen, leggen we uit dat er nog steeds een watertekort is. Kortom, hoe krijg je dingen voor elkaar zónder dwang op te leggen – want dat schiet niet op. Dat kan ik.”

“Wij maken de wereld en de natuur mooier”, vervolgt hij. “En we zijn er voor de mensen. Dat noemen wij onze ‘watermerken’ die we als waterschap kortgeleden met z’n

‘De gedrevenheid, de passie, om de wereld en de natuur mooier te maken, zie je vooral bij de buitenmensen’

Peter van Duijnhoven geeft les

allen hebben geformuleerd. We werken aan meer biodiversiteit, maaien minder, planten bomen. Maar we moeten ook goed naar mensen luisteren. Hen een oor bieden. En dan goed uitleggen waarom we wat doen. Wij willen dat mensen ons werk waarderen en daarvoor moeten we zelf ons best doen. Ook bij het uitleggen van noodzakelijke aanpassingen in het kader van klimaatveranderingen aan klimaatontkenners.”

Filmpje

In het kader van de beste-ambtenaar-verkiezing maakte hij een filmpje over zijn werk. Hij monteerde filmbeelden, die bij verschillende gelegenheden al eerder waren gemaakt, en citaten van collega's naar aanleiding van zijn nominatie. Zij waarderen

zijn vakkennis, collegialiteit, enthousiasme, gedrevenheid, passie, dat hij altijd op zoek is naar oplossingen. En dat hij: “mooie dingen doet vanuit passie voor mens, dier en natuur, op zoek naar drijfveren en belangen. En zo gebied, organisatie en mensen aan elkaar verbindt.” Wat het meedoen met deze verkiezingen hem heeft gebracht? “Betere relaties”, antwoordt Van Duijnhoven zonder aarzeling. “En daar begint het mee, dat is de basis van waaruit je functioneert. Mijn burenhadden de ramen van mijn huis versierd en daarop geschreven ‘voor ons ben jij toch de beste ambtenaar!’ Mijn baas had ervan gemaakt: ‘voor ons ben jij de beste Limburgse ambtenaar!’ Dat klopt, want er stonden geen andere Limburgse ambtenaren boven mij. Kijk, dat heb ik toch maar mooi bereikt!”•

BETROKKEN EN BEVLOGEN

Zeer recent verscheen een onderzoeksrapport van het A&O-fonds Waterschappen over wat het werken voor een waterschap aantrekkelijk maakt. Daaruit blijkt dat medewerkers vooral de inhoud van hun werk, het maatschappelijk belang ervan en het feit dat ze zelfstandig kunnen werken waarderen. Waterschappers zijn betrokken bij hun werk en bevlogen. Dit zijn nu juist belangrijke criteria waaraan de beste ambtenaren moeten voldoen. Zo bekeken, is het dus géén toeval dat bijna één op de 10 genomineerden een waterschapper was bij de verkiezing van de Ambtenaar van het Jaar.